

BULGARA ESPERANTISTO

Organo de la Bulgara Esperantista Asocio ☉ Органъ на Българския Есперантски Съюзъ

Aperas monate. — Jara abonpago: Bulgario 30 lv., por aliaj landoj 1*50 sv. fr. aŭ egalvaloro. — Aparta numero kostas 3 lv.

Последна предконгресна дума

Ние сме вече предъ прага на конгреса. Следъ нѣколко дни Пловдивъ ще събере българскитѣ есперантисти, за да разрешатъ тежкия въпросъ: на кжде за напредъ? — Видѣлъ е Пловдивъ нѣкога зарята на начевашето се есперантско движение въ България. Огнище на есперантизма въ началото, по-другъ конгресъ трѣбваше да видитой. Съ тежка загриженостъ ще се събератъ тая година делегатитѣ, за да чуютъ и видятъ, има ли възможностъ да вървимъ още напредъ, или всѣка надежда е осуетена.

За жалостъ, когато тия тежки грижи лежатъ върху българското есперантство, когато се полагатъ неимовѣрни усилия да се спаси този Съюзъ, който сме крепили толкова години съ жертви и трудъ — има съидейници, които поставятъ лични предпочитания или, бихъ казалъ, котерийни интереси по-горе отъ всичко.

На извънредния конгресъ азъ загатнахъ, че има още нѣщо да се изнесе, за да се разбере, какъ стигнахме до това плачевно положение, обаче не е удобно и умѣстно да се говори открито по тоя въпросъ.

Което азъ премълчахъ, каза го стариятъ ни съидейникъ Милчо Георгиевъ: до като не се дѣлѣхме въ движението на партии и не търсѣхме, кой съ какви политически убеждения е, работата вървѣше напредъ. Отъ нѣколко години обаче една група есперантисти дѣли съидейнитѣ на „наши“ и „не наши“ и създаде една двойственостъ, отъ което за дѣлото може да се очаква само пакостъ.

За жалостъ така е.

Който е следѣлъ развитието на работитѣ отъ нѣколко години насамъ, той знае, че на конгреситѣ се проявява винаги едно течение — организирано предварително, не явно — което систематично се стреми да се наложи.

Още следъ XI конгресъ (1924 г.), когато софийскитѣ делегати даваха отчетъ предъ софийската секция, намѣрихъ, че вече не бива да се мълчи: тия работи трѣбва да се изкаратъ предъ всички есперантисти и грозящото зло да се парира. Заявихъ, че съмъ готовъ да работя за Есперанто съ всички сили, които имамъ, обаче за една вътрешна борба между есперантисти не бихъ пожертвувалъ нито за минута капчица енергия. Апелирахъ къмъ съидейнитѣ отъ това течение да се отърсятъ отъ тия недостойни похвати, да забравятъ всѣка партийна принадлежностъ, когато влизатъ въ

есперантско събрание, и да не виждатъ между есперантиститѣ „наши“ и „чужди“.

Не стана това.

Борбата се водѣше задкулисно. Това ме принуди преди две години да напусна Централния комитетъ, като въ едно дълго писмо изложихъ мотивитѣ за това и сочехъ опасността.

И това не стресна никого. Резултатитѣ отъ тая дейностъ не закѣснѣха: днесъ ние сме предъ една разнебитена организация, докарана до това положение тѣкмо съ тая неразумна дейностъ.

Смѣтахъ, че предъ днешната печална действителностъ всѣки отъ тая група есперантисти вече е съзналъ тежката отговорностъ, която носи, стресналь се е и се е отказалъ за винаги отъ досегашнитѣ си приеми на борба.

Обаче какво излѣзе?

И тази година съ секретно разпрашани окръжни, насочени главно срещу менъ, водителиѣ на тая група канятъ своитѣ хора отъ провинцията да изпратятъ въ Пловдивъ довѣрени делегати, за да не се дадѣло ржководството на Съюза въ ржцетѣ на спекулантитѣ, които следъ извънредния конгресъ се били наложили и вече смѣтали, че въ Пловдивъ окончателно ще го завладѣятъ.

Тѣй се говори отъ тия съидейници днесъ, когато ние се превиваме подъ непосилна работа за да поправимъ стореното зло.

При това положение да се мълчи вече е престѣпно! Ако западането на Съюза не е дало никаква поука на тия хора, ако тѣ не сж съзнали още своя голѣмъ грѣхъ и упорито продължаватъ да вървятъ по стария си пжтъ — мрачно се чертае утрешния день на движението.

Тѣзи ми редове нека бждатъ предупреждение къмъ всички съвестни и съзнателни есперантисти. На 8 май т. г., предъ настояванията на цѣль конгресъ, азъ отстѣпихъ и приехъ да влѣза въ ржководството на организацията, за да оправямъ работи, които не азъ бѣхъ заплелъ. При тая жертва, която направихъ, азъ имамъ всѣко право днесъ да заявя открито, че подмолната дейностъ на нашитѣ сподвижници, които и сега намиратъ поводъ да ме чернятъ и да подготвятъ сжщитѣ инсценирани избори на конгреса, е престѣпна, и останалитѣ есперантисти трѣбва да съумѣятъ да я пресѣкатъ.

Не стане ли това — движението трѣгва по нанадолнище и никой не ще може вече да го спре. Тогава — не ме търсете между васъ.

Ат. Д. Атанасовъ.

Пробенъ балансъ

на Българския Есперантски Съюзъ за времето
отъ 1. V. до 31. VII. 1927 г.

Каса	428·40	К. Р.	610·—
Стоки	39,661·58	Фондъ „Esp. Нејмо“	11,124·—
Мебели	1,756·—	Кредитори	97,903·73
Прех. активъ	400·—	Печалба отъ 1.V.—31.VII.	19,947·02
Дебитори	87,338·77		
	<hr/>		<hr/>
	129,584·75		129,584·75

Поради краткото време не можемъ да обнародваме за сега окончателния балансъ на Съюза, приетъ отъ Ц. К. — За да не забавимъ излизането на броя, даваме предварителния пробенъ балансъ, който ще се различава отъ окончателния вѣроятно съ не повече отъ 500—600 лева и който може да служи за предварително ориентиране на делегатитѣ.

По отношение на посочената печалба необходимо е едно пояснение: *като се вземе предъ видъ естеството на дебиторитѣ, тая печалба не само ще се намали или изчезне, но дори ще се обърне на загуба.* Централниятъ комитетъ съзнава това, обаче се въздържа самъ да направи намаление въ с/ка „дебитори“, а реши да представи това на конгреса.

Проекти и мнения за бъдещата дейность

Положението на Съюза съ право застава всички есперантисти да се замислятъ и търсятъ начинъ за излизане на по-добъръ пжтъ. Лансиратъ се нѣкон идеи, които считаме за умѣстно да представимъ тукъ, безъ да се произнасяме за тѣхъ, съ цель да не бждатъ съвсемъ неизвестни на делегатитѣ, ако се изнесатъ предъ конгреса като предложения.

Зах. Захариевъ предложи въ Ц. К. да се върнемъ къмъ пълната централизация, като всѣки членъ се запише направо въ центъра.

Дим. Малчевъ съ една дълга статия предлага, да се направи организация отъ приятели на Есперанто, *безъ да се плащатъ вноски*, понеже материалнитѣ задължения карали хората да се въздържатъ отъ членуване. Тѣй ще имаме много, съ хиляди членове, *между които ще пропагандираме.* Който даде опредѣлена годишна вноска, ще се нарича действителенъ членъ и ще има право на избираемостъ за управителнитѣ тѣла на мѣстнитѣ дружества и за делегатъ на конгреса. Между тая организирана маса приятели на Есперанто ще могатъ да се пласиратъ лотарийни билети, съюзни издания и пр. — всѣки ще взема „отъ нѣмай-къде“, като знае, че е членъ. Въ тоя планъ не се указва само, отъ де ще идватъ ресурситѣ за тия издания (защото доброволнитѣ вноски сж несигуренъ източникъ, а още повече, въ сжщия планъ се предвиж-

да, че отъ тѣхъ се образува капиталътъ на организацията, който не се накърнява, а само лихвитѣ му се употрѣбаватъ.)

Най-сетне лансира се и мисълта, центърътъ на движението да се пренесе отъ София въ провинцията.

Длъжницитѣ на Съюза.

Ето кои длъжници не се отзоваха на нашитѣ покани и продължаватъ да държатъ у себе си съюзни пари:

1. Зора Младенова, Варна 6630.70
2. Иванъ Димитровъ, София 3793.60
3. Асо Павловъ, Станимака . . . . . 1788.—
4. Еспер. Д-во „Kulturo“, Пловдивъ 1802.50
5. „Verda Lumturo“, Варна 1507.50
6. Книж. „Свѣтлина“ Н. Загора . . . . . 1480.—
7. Есп. гр. при Техн. у-ще, София . . . . . 1397.—
8. Аркади Николовъ, Окултна книжарн.
Бургасъ 1239.85
9. Еспер. гр. — чрезъ К. Григ. Марковъ,
Неврокопъ . . . . . 1202.—
10. Георги Стоицевъ, книжаръ, Гор-
Джумая . . . . . 1184.—
11. Кирилъ Икономовъ, книжаръ, Варна . . . . . 1137.—
12. Есперантска група, Свищовъ . . . . . 1066.—
13. Анастасъ Коюмджиевъ, Търново —
София 1051.70
14. Минко Топаловъ, търговецъ, Троянъ . . . . . 1042.—
15. Есперантско Д-во „Espero“, Видинъ . . . . . 994.—
16. Ученическо Еспер. д-во, Габрово, ... 655.—
17. Любенъ Бутраковъ, чиновникъ „Доб-
рина“, Провадия . . . . . 655.—
18. Георги Червеняшки, Орѣхово . . . . . 627.—
19. К. Януцевъ, гара Левски . . . . . 102.—
20. Еспер. гр. чрезъ Коста Ангеловъ,
Плѣвненъ . . . . . 590.—
21. Ал. Благоевъ, книж. „Есперантистъ“,
София 571.22
22. Кръстю Кадънковъ, Бургасъ 563.50
23. Кирилъ Ивановъ, книжаръ, Дупница . . . . . 555.—
24. Найденъ Василевъ, книжарн. „Милка“
София . . . . . 530.—
25. Еспер. гр. „Се-Рино“, с. Лѣджене . . . . . 480.—
26. Учен. Еспер. гр. „Fajrero“, Радомиръ . . . . . 477.—
27. Ст. Пехливановъ, Ямболъ 463.30
28. В. Касабовъ, Н. Загора . . . . . 425.—
29. Учен. Еспер. група, Панагюрище . . . . . 418.—
30. Боневъ Никола Петровъ, Берковица . . . . . 408.—
31. Биню Куневъ, Н. Загора 406.50
32. Стоянъ Василевъ, учителъ, с. Бѣглежъ,
Плѣвенско . . . . . 405.—
33. К. Константиновъ, телегр., Бѣлоградч. . . . . 378.—
34. Есперантска група, Стара Загора . . . . . 365.—
35. Дочо Решавски, Станимака 344.50
36. Димитъръ Ивановъ, Русе . . . . . 330.—
37. Кръстю Желѣзаровъ, Нови Пазаръ . . . . . 330.—
38. Есперантска група, с. Райково, Паш-
маклийско . . . . . 325.—
39. Лазаръ Трифоновъ, Карлово . . . . . 324.—
40. Атанасъ Димитровъ, Ловечъ . . . . . 324.—
41. Тихоль Доневъ, Павликени . . . . . 320.—
42. Данко Миковъ, Грамада (Кулско) . . . . . 169.—

43. Еспер. група, чрезъ Астарджиевъ,
Карлово . . . . . 290.—
44. Георги Константиновъ, крижаръ, Бургасъ . . . . . 274.—
45. Еспер. гр. „Nigra Maro“, Бургасъ . . . . . 245.—
46. Иванъ Чакъровъ, гара Борисово . . . . . 225.—
47. Киижарница „Просвѣта“, Ямболъ . . . . . 220.—
48. Христо Първановъ, Гор. Орѣховица . . . . . 213.—
49. Учен. Есперантско д-во „Lumo“, Видинъ . . . . . 212.—
50. Асень Дуровъ, книжаръ, Брѣзникъ . . . . . 208.—
51. Цвѣтанъ Цвѣтковъ . . . . . 205.—
52. Коста Григ. Марковъ, Неврокопъ . . . . . 178.—
53. П. Панайотовъ, Провадия . . . . . 176.—
54. Ст. Г. Кочевъ, Чирпанъ . . . . . 156.—
55. Иванъ Дрениковъ, адвокатъ, Т.-Пазарджикъ . . . . . 146.—
56. Спасъ Добревъ, Кеманларъ . . . . . 135.—
57. Есперантска група, Луковитъ . . . . . 125.—
58. Ученич. Еспер. д-во, Севлиево . . . . . 108.—
59. Книжарница „Просвѣта“, Елхово . . . . . 108.—
60. Еспер. група, с. Устово, Пашмаклийско . . . . . 103.—

(Следва)

Нека се знае и това: когато обявихме, че ще обнародваме имената на длъжниците и ще търсимъ взиманията на Съюза по сждебенъ редъ, длъжникътъ Ник. Боневъ отъ Берковица ни телеграфира: „Утре ви изпращамъ сумата 408 лв. — Боневъ Никола Петровъ, ученикъ, Берковица“ (телеграма отъ 10. VII. 1927).

Паритъ обаче не изпрати.

Сжщо ученич. еспер. д-во „Lumo“ въ Видинъ ни пише „Кагај samideanoj, Много съжаляваме, че до сега не се издължихме, но то се дължи на немарливостта на нашитъ членове, но сега бързаеме да Ви съобщимъ, че Ви изпращаеме 212 лв., които Ви дължимъ по Konto № 7). Като така Ви молимъ да не прибѣгвате къмъ странични срѣдства. — Niajn sincerajn salutojn. За председателъ: Ас. Недѣлковъ“.

И отъ тамъ пари не се получиха.

Коментариите сж излишни. Такова падение отвращава

Ivan Vazov.

Ekzilitoj

En dezerto surda, vasta
mi, vaginte unufoje,
aŭdis: en kavern' malvasta
iu ploris tre malĝoje.

Vero, Justo kaj Honesto
tie estis izolitaj,
kaj en tiu ĉi aresto
ili ĝemis forgesitaj.

Kaptis ilin en la ĉenoj
iam la demon' infera.
Mi disbatis la katenojn,
lasis ilin en libero.

Kaj mi plue ekpromenis.
Post tri tagoj mi denove,
al la mont' senhoma venis:
ili tie estis — ho ve!

„Kial urbon vi ne iris
por vivadi en trankvilo?“

Ili ĉiuj tri rediris:

„Oni ree nin ekzilus?“

trad. D. Jurukov.

Petko Slavejkov

Aglo, kankro kaj ezoko

Jen aglo, kankro kaj ezoko
kuniĝis tri en unu loko
pro ia hazardaĵo foje
por kune tiri ĉaron voje.
Kaj ili tuj sin jungas,
sin streĉas, sin plenblovas,
la ĉaron tamen eĉ ne movas.
La ŝarĝon povus ili
ekmovi plej facile,
sed jen: La aglo emis
forflugi ĉiam alten,
la kankro posten trenis,
kaj la ezok' — malalten.
La kulpo kies estis
kaj kies ne — mi ĝin ne scias:
ĝis nun la ŝarĝo tie restis.

Anaro malkonkorda
neniam estas forta.

Stojan, Miĥajlovski.

Azeno kaj kamelo.

— Pro kio vi naskiĝis tiel ĝiba,
azeno ekdemandis foje la kamelon, —
kun tiu monto, mia kara, sur la dorso
vi estas el la bestoj plej malbela.

— Malbela, jes, mi ĝin ne neas,
respondis la kamelo tiam... —
se mi, azeno, ne supozis,
ke trovos mi la kritikistojn iam
ĉe la azena raso malgracia!
For, respegulu, vidu kapon vian
kaj ekmemoru: timigilo
neniam moku terurilon!

Trad. D. Jurukov

Kion perdis Bulgario en la militoj?

Dum 1913 Bulgario perdis laŭ la packontrakto de Bukureŝto en regiono Dobruĵa teritorion de 7,525,400 dekaroj, kostanta rondcifere 700,000,000 orajn levojn (kalkulante 90—100 orlv. por 1 dekaroj). Al la perdo en tero oni devus aldoni: 1) privataj konstruaĵoj por 120,000,000 oraj levoj; 2) provizoj de nutraĵoj por 22,000,000 oraj levoj; 3) agrikultura inventario por 15,000,000 or. lv. 4) ŝtataj bienoj (posedaĵoj) por 26,500,000 o. lv. — La perdo en brutaro estas kalkulata je 25,000,000 o. lv. (nome: 71,647 ĉevaloj, 151,737 bovoj, 31,879 bubaloj, 812,419 ŝafoj kaj 106,237 kaproj).

Dum la balkania milito estas farita rekvizicio por 1,287,000,000 o. lv., kaj por militmaterialoj estas elspezigitaj 320,000,000 o. lv.

Laŭ la kontrakto de Neuilly Bulgario perdis 11,278,000 dekarojn da tero; rondcifere ĉirkaŭ 500,000 brutojn, 575,648 ŝafojn, 264,000 kaprojn, 46,250 porkojn, aŭ la tuta bestaro je kosto 290,000,000 or. lv.; 235,000 veturiloj; konstruaĵoj por 1,083,000,000 orlv.; industriaj entreprenoj por 324,000,000 orlv. kaj ceteraj.

Por la bezonoj de la granda milito en Bulgario estis rekvizitaj: furaĝoj por 1,700,000 orlv.; nutraĵ-produktoj por 523,969,848 orlv. Dum la sama milito Bulgario elspezis por vestoj kaj ekipigo de la soldatoj 642,000,000 lv.; por militmaterialoj 831,000,000 orlv.; por kuraciloj k. a. sanigmaterialoj 40,000,000 orlv., por diversaj aliaj materialoj 630,300,000 orlv., por pagoj al oficiroj kaj soldatoj 606,500,000 orlv.

Depost la ekapliko de la pactraktato (Neuilly) Bulgario perdis rondcifere 1,800,000 orlv. (sen la el-pago de la reparacioj).

Noto: 1 ora levo = 1 sv. fr. (aŭ 27 nunaj levoj)

El la ŝtata budgeto de Bulgario

Kiaj ŝarĝoj pezas sur la ekonomia vivo de la bulgara popolo estas videble per ia jenaj ciferoj de la ŝtata budgeto por 1927/28 financa jaro:

Elspezoj por pagireparaciojn 1,516,497,000 lv.

Elspezoj por subteni volontu

lan armeon (laŭ la kontrakto de Neuilly, Bulgario ne rajtas havi rekrutan armeon) 1,182,381,020 lv.

Elspezoj por subteni la policon 295,158,760 lv.

Elspezoj por pagi la oficistojn, ne malpli ol 2,000,000,000 lv.

Aŭ por tiuj celoj estas elspezataj ĉirkaŭ 5 miliardoj da levoj, ĉe unu budgeto de 7 miliardoj. — Jen kie kuŝas la kaŭzo por la ekonomia kaj financa krizo, sub kiu ŝvitas la bulgara popolo.

Преподаването на Есперанто въз курсове.

(Методични бележки).

Малцина сж у насъ подготвенитѣ и способни ржководители на есперантски курсове. Голѣмият брой такива курсове обикновено се ржководятъ отъ случайни лектори, не школували, безъ нужнитѣ познания и опитностъ, и това е една отъ причинитѣ за незадоволителния резултатъ отъ преподаването. Затова и бележки по преподаването на Есперанто винаги ще иматъ значение.

Нѣмаме намѣрение да дадемъ подробни и изчерпателни упжтвания по методиката на обучението по Есперанто; за това и страницитѣ на едно списание, като нашето, сж съвсемъ недостатъчни. Ще набележимъ само нѣкои основни положения, които могатъ да служатъ за ржководство.

Обикновено у насъ се откриватъ дву или три-месечни курсове по Есперанто за граждани. Целта на единъ такъвъ кратъкъ курсъ не може да бжде пълно и всестранно овладяване на езика. Тя би била непостижима. Въ такъвъ граждански курсъ се работи много по-трудно, отколкото въ класъ съ ученици, защото тукъ сж събрани хора съ различна степенъ образование, интелигентностъ и обща подготовка за учене на езици. Такъвъ курсъ трѣбва да си постави за задача да даде една здрава основа на всѣки отъ учащитѣ се, за да може върху нея да се развиятъ по-нататъкъ по-обширни познания: чрезъ частни занятия, четене, практика.

Така сложена задачата, явно е, че не е важно да се мине много материя въ курса, а да се мине основно, добре. Не е нужно, наприкладъ, едно общо

и повърхностно преминаване на всички уроци отъ есперантския учебникъ. По-голѣмо значение ще има да се премине само половината отъ тѣхъ, но да се изучатъ основно и да се разработятъ добре. Единъ ученикъ, вникналъ тѣй въ половината на есперантската граматика, усвоилъ тия най-важни правила за образуване на най-проститѣ иѣрази, запасенъ съ достатъченъ брой думи и съ практика да си служи съ тѣхъ, много по-лесно ще премине и самъ къмъ останалитѣ правила и къмъ по-абстрактния изразъ, отколкото оня, който набърже и повърхностно е прочелъ всичко. Тукъ процесътъ за усвояването на езика трѣбва да бжде подобенъ на тоя за усвояването на матерния езикъ: кое дете учи и употребява у насъ напр. причастията? — Това, което е по-абстрактно, то си идва неусетно съ течение на времето чрезъ практикуване на езика.

И тѣй, първото основно правило е: качествено, а не количествено учене.

Сжщественото въ Есперанто е правилността въ езика, пълното прокарване на аналогията. Отъ тукъ и най-практичното правило за преподаването му: да се заучватъ правилата чрезъ *типични фрази-образци*, а не теоритически.

Типичната фраза — отъ нея трѣбва да се трѣгва. Тя трѣбва да крие правилото и да се усвои непременно отъ всички курсисти. Тя трѣбва по възможностъ да бжде кратка, безъ излишни елементи, които не се отнасятъ прѣко до правилото, което тя прокарва. Следъ като курсиститѣ я повторятъ нѣколко пжти и я запомнятъ и усвоятъ, преподавателътъ чрезъ кратки и ясни въпроси предизвиква образуването на аналогични фрази отъ други думи. Ученицитѣ лесно почзатъ да образуватъ нови изрази, като замѣнятъ едни думи съ други, обаче постройката на изречението си остава сжщата.

Ето съ такива занятия, безъ много теория, могатъ да привикнатъ ученицитѣ въ курса да прилагатъ оня запасъ отъ думи, които заучватъ въ уроцитѣ или които евентуално биха потърсили въ речника.

Теорията трѣбва да дойде на втори планъ — да обобщи, да освѣтли това, съ което вече ученикътъ е свикналъ, както и въ усвояването на матерния езикъ теорията идва много по-късно отъ изучаването на езика.

Както казахме, изходна точка трѣбва да бжде най-простото изречение, и постепенно да се разширява съ нови елементи и да се преминава къмъ по-сложни изречения и абстрактни изрази.

Ако тия принципи се следватъ, скоро ние ще констатираме много по-добри резултати отъ курсоветѣ, отколкото до сега.

Разбира се, добре би било, ако нѣкой разработѣше и систематизираше такива типични фрази, както и ако дадѣше редъ примѣри за образуване по аналогия на тѣхъ други подобни фрази.

Отъ полза за ржководителитѣ на курсове ще бжде, ако се укажатъ и начинитѣ за по-лесно заучване на думи, както и за поддържане на по-живъ интересъ у курсиститѣ къмъ езика до края на курса. Ние бихме желали въ това отношение да чуемъ опита на тия, които до сега сж работили, за да може той да се оползотвори отъ всички. За такива бележки страницитѣ на списанието сж отворени.

А. Д. А.

БЕЛЕЖКИ.

Още трѣбва напрѣгане на силитѣ. Отзвукътъ на последния апелъ на Ц. К. за спасение на Съюза не е задоволителенъ. Съ бавене такива начинания не се реализиратъ. А пропадне ли Съюзътъ — съ него ще пропадне много нѣщо отъ есперантското движение въ страната.

Централниятъ комитетъ, за да знае, съ какви сили разполага Съюзътъ, се обърна къмъ неправнитѣ групи съ въпроси: дали съществуватъ още, считатъ ли се секции на Съюза, колко члена иматъ и пр.

Ето единъ отъ полученитѣ отговори, който е характеренъ и трѣбва да се знае отъ всички наши есперантисти:

„Responde al via letero № 7845 ni rapidas sciigi al vi la jenon:

„1. En nia urbo ne nur ekzistas, sed viglege prosperas la loka grupo.

„2. Tamen ĝi ne sentas bezonon esti sekcio de BEA. Ĝiaj membroj aktivaj estas 21 personoj. La estraro estas . . . ktp.“

Колко още трѣбва да се работи, за да се организиратъ есперантиститѣ!

ТИПОВЪ УСТАВЪ

за секциитѣ на Българския Есперантски Съюзъ.

Глава I. Название, цель и срѣдства.

Чл. 1. Основава се есперантско дружество, въ гр. (с) . . . подъ название „ . . . “.

Чл. 2. Дружеството е секция отъ Българския Есперантски Съюзъ.

Чл. 3. Целта на дружеството е да разпространява международния помагаленъ езикъ *Есперанто* и да съдействува на Българския Есперантски Съюзъ за създаване на условия за всестранно използуване и приложението на езика въ нашата страна.

Чл. 4. За постигане на целта си дружеството урежда сказки, курсове за изучаване на езика и разпространява помагала за това изучаване.

Чл. 5. Дружеството е напълно неутрално къмъ всѣкакви политически и религиозни въпроси.

Глава II. Съставъ.

Чл. 6. Дружеството се състои отъ действителни и спомагателни членове.

Действителни членове сж тия, които сж изучили международния езикъ и могатъ да си служатъ съ него поне за обикновени нужди, и които чрезъ д-вото членуватъ въ общия Българския Есперантски Съюзъ.

Спомагателни членове сж тия, които не сж изучили езика, обаче симпатизиратъ на идеята и искатъ да спомогнатъ за постигане целта на д-вото. Тѣ нѣматъ права на членове на общия Съюзъ.

Глава III. Приходи.

Чл. 7. Д-вото събира отъ редовнитѣ си членове следнитѣ вноски:

а) опредѣлената отъ годишния конгресъ на Българския Есперантски Съюзъ вноска за централната каса на Съюза;

б) месечна вноска, опредѣляна за всѣка година отъ общото год. събрание.

Чл. 8. За учащи размѣрътъ на месечната членска вноска е половината отъ обикновения размѣръ.

Чл. 9. Срещу вноскитѣ си редовнитѣ членове получаватъ чрезъ д-вото членска карта отъ Българския Есперантски Съюзъ, която имъ дава предвиденитѣ въ устава на сжщия Съюзъ права.

Чл. 10. Спомагателнитѣ членове плащатъ само месечната вноска, безъ тая за централната съюзна каса. Тѣ не получаватъ членска карта, а само квитанции за платенитѣ вноски.

Глава IV. Права и длѣжности на членоветѣ.

Чл. 11. Всѣки действителенъ членъ има право да участвува въ събранията на д-вото, да избира и да бжде избранъ както за членъ въ рѣководнитѣ тѣла, тѣй и за делегатъ на годишнитѣ конгреси на Българския Есперантски Съюзъ.

Спомагателнитѣ членове иматъ право да участвуватъ въ общитѣ събрания на д-вото съ съвѣщателенъ, но не и съ рѣшающъ гласъ.

Чл. 12. Членоветѣ сж длѣжни да плащатъ редовно вноскитѣ си, да пазятъ престижа на организацията, постановленията на устава, и да даватъ съдействието си за постигане на целитѣ ѝ.

Чл. 13. Членъ, който заработи въ противовѣсъ на целитѣ на д-вото или който съ поведението си може да го компрометира, се изключва за три, за шестъ месеца, за година или за винаги.

Изключването се решава отъ настоятелството съмѣстно съ контр. комисия. Изключението може да представи предъ най-близкото общо събрание своитѣ възражения и да иска отмѣняването на това решение.

За всѣко изключване се уведомява незабавно Централниятъ Комитетъ на Българския Есперантски Съюзъ.

Изключванията се оповестяватъ въ съюзния органъ заедно съ причинитѣ, които сж ги предизвикали.

Ако нѣкой изключенъ членъ съ поведението си заслужи впоследствие снизхождение, общото годишно събрание може да ревизира и отмѣни първото си решение, като и за тоя случай уведоми Централния Комитетъ на Съюза.

Чл. 14. Членъ, който въ продължение на 5 месеца не плати вноскитѣ си, се поканва да стори това и, ако следъ трикратна покана не ги внесе, заличава се отъ списъка на д-вото.

Ако следъ време такъвъ заличенъ отъ списъка членъ пожелае да се запише отново, допуска се, следъ като заплати една глоба отъ . . . лева.

Глава V. Управление.

Чл. 15. Д-вото се рѣководи отъ настоятелство (мѣстенъ комитетъ), избираемо отъ общото годишно събрание. Настоятелството се състои отъ . . . (3 или 5) члена, които избиратъ помежду си председателъ, секретаръ и касиеръ, а, ако настоятелството намира за потрѣбно, сжщо може да опредѣля и други длѣжности (подпредседателъ, библиотекаръ и пр.), както и да слѣдватъ дветѣ длѣжности секретаръ и касиеръ въ една.

Чл. 16. Настоятелството представява д-вото навсѣкжде, дето стане нужда, и се сношава редовно съ Централния Комитетъ на Българския Есперантски Съюзъ.

Чл. 17. Секретарьтъ още въ началото на съюзната година (м. септемврий) изпраща въ Съюза списъка на членоветѣ на д-вото, както и статистическитѣ ли-

стове на всички новозаписани членове. Всѣки три месеца той съобщава въ секретарията за настѣпилитѣ промѣни въ състава на д-вото (отписаи и новозаписани), като препраща и статистическитѣ листове на новозаписанитѣ.

Чл. 18. Касиерътъ изпраща редовно въ Сѣюза вноска на членовѣтѣ, събрани за централната каса. Сумитѣ на д-вото той влага въ кредитно учреждение, като въ себе си не може да държи повече отъ 200 лв.

Чл. 19. Всички разходи на д-вото се решаватъ отъ настоятелството. За воденето на паричнитѣ дѣла сж отговорни всички членове на настоятелството солидарно.

Чл. 20. Председателътъ следи за редовното изпълнение на функциитѣ на секретаря и касиера и за навременното изпълнение на всички нареждания, давани отъ Централния Комитетъ на Сѣюза.

Глава VI. Контролна Комисия.

Чл. 21. Дѣлата на настоятелството се контролиратъ отъ Контролна комисия, състояща се отъ 3 члена. Контролната Комисия се избира отъ общото годишно събрание едновременно съ настоятелството.

Чл. 22. Контролната Комисия прави задължително ревизия на касиера поне единъ пжтъ въ третѣ месеца, а освенъ това предприема и внезапни ревизии.

Чл. 23. Констатираното положение при ревизиитѣ Контр. Комисия отбелязва въ актъ или протоколъ, препишъ отъ който тя представлява на настоятелството. Ако тя намѣри нѣкои нередовности, поканва настоятелството да ги изправи и следи за изпълнението на това въ най-кжсъ срокъ.

Глава VII. Общи събрания.

Чл. 24. Общитѣ събрания на д-вото биватъ редовни и извънредни.

Чл. 25. Редовнитѣ събрания ставатъ еднажъ въ годината — въ началото на сѣюзната година, въ първия месецъ следъ конгреса на Бѣлг. Есперантски Сѣюзъ.

Чл. 26. Редовнитѣ събрания се звимаваатъ съ отчета на настоятелството за дейността презъ изтеклата година, доклада на контролната комисия, инициативи за засилване на мѣстната пропаганда, въпроси предложени отъ Централния комитетъ на Сѣюза, избирание на ново настоятелство и контролна комисия, измѣнения на устава, предложени отъ Централния Комитетъ на Сѣюза.

Изборитѣ ставатъ съ тайно или явно гласуване, споредъ както реши самото събрание.

Общото събрание избира и резервни членове: 3 за настоятелството и 2 за контролната комисия.

Чл. 27. Общото събрание се ржководи отъ бюро, избрано при откриването на събранието.

Чл. 28. Общото събрание е законно, когато присжтствуватъ поне половината отъ членовѣтѣ на д-вото. Ако въ уречения денъ и часъ не се явятъ достатъчно членове, събранието се отлага за единъ часъ и следъ изтичането на това време се състои, колкото и члена да присжтствуватъ; това се оповестява изрично въ поканата за събранието.

Чл. 29. Когато е наложително да се разрешатъ спешни въпроси, които сж отъ компетентностъ на общо събрание, свиква се извънредно общо събрание.

Извънредното общо събрание процедира по реда на редовнитѣ годишни общи събрания.

Извънредно общо събрание може да се свика и по искане на контролната комисия или поне на една трета

отъ членовѣтѣ. Въ случай, че настоятелството не свика такова събрание по искането на контр. комисия или на членовѣтѣ, инициаторитѣ сами го свикватъ.

Чл. 30. Освенъ общитѣ събрания, които се занимаватъ съ организационни въпроси, д-вото има и редовни седмични или полумесечни срещи въ денъ, опредѣленъ отъ настоятелството, въ които се четатъ реферати, разисква се по Есперанто и въобще членовѣтѣ се упражняватъ въ есперантски разговоръ и се държатъ въ течение на движението. Въ тѣзи срещи могатъ да се разглеждатъ и решаватъ и въпроси отъ по маловаженъ организационенъ характеръ, за които не е необходимо свикването на особено общо събрание.

Глава V.II. Общи наредби.

Чл. 31. Д-вото има кржгълъ печатъ съ надписъ: „Bulgara Esperantista Asocio — (името на секцията и пр.)“, а въ срѣдата — есперантската петовърха звезда.

Чл. 32. Ако д-вото бжде разтурено, инвентарътъ, архивата и наличнитѣ суми се предаватъ на Централния Комитетъ на Бѣлгарския Есперантски Сѣюзъ.

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

На кои езици се издаватъ книги въ Франция. Есперанто държи осмо мѣсто между чуждитѣ езици.

Wissenschaftzeitung въ юлската си книжка съобщава, че министърътъ на вътрешнитѣ работи въ Франция, отговаряйки на едно запитване на сенатора Куртие, е заявилъ, че въ Франция излизатъ годишно 177 книги на 24 чужди езици, разпредѣлени: италиянски 30, английски 24, руски 21, испански 19, немски 18, полски 14, украински 8, Есперанто 7 и т. н. Есперанто държи въ тая редица 8 мѣсто.

Туризмътъ и Есперанто.

Туристическиятъ бюро въ редъ градове на Европа използватъ Есперанто за да опознаятъ чуждитѣ народи съ своитѣ мѣста. Напоследъкъ сж издадени илюстрирани пжтеводители на Есперанто за: Бърно (Чехосл.), Челтенамъ-Спа (Англия), Дордрехтъ (Холандия), Дрезденъ (Германия), Торквей (Англия).

Саксонското учителство и Есперанто.

Саксония е центъръ на германското есперантско движение. Тамъ Есперанто е въведенъ факултативно или задължително въ голѣмъ брой училища. Напоследъкъ 96 саксонски учители сж положили изпитъ по Есперанто въ Есперантския институтъ за германската република (въ Лайпцигъ), който функционира подъ надзора на немското министерство на вътрешнитѣ работи.

Есперанто въ Албания.

Въ Албания вече е основанъ есперантски сѣюзъ.

Internacia Esperanto-Servo.

Международниятъ Есперантски Комитетъ е редилъ специална служба за разгласяване на из-

вестия за успѣхитѣ на Есперанто; подѣ горното название той издава месеченъ бюлетинъ на нѣколко езика и го разпраца до всички есперантски организации за използуване, а сѣщо и до редакциитѣ на всички по-голѣми вестници въ Европа и Америка, и до нѣкои учреждения въ разни държави.

Повечето сведения, които даваме въ рубриката „Изъ чужбина“, сѣ взети отъ тоя бюлетинъ.

Esperanto en nia lando.

La malbona financa stato de la Bulgara Esperantista Asocio altiras plejparte la intereson kaj la fortojn de la bulgaraj esperantistoj.

Cetere la somera sezono estas plej neoportuna por ekstera propagando, publikaj paroladoj kaj kursoj.

Kaj tamen en kelkaj urboj nia samideano Ivan H. Krestanov sukcesis fari propagandajn paroladojn.

En Ŝumen la loka grupo „Vekiĝo“, kiu dormis en la lasta jaro, vekigis efektive kaj malfermis kurson kun 20 gekursanoj.

En Lom estas fondita nova grupo. Ankaŭ en Malko Tirnovo estas fondita grupo „Frata Amo“ kun 12 membroj; ĝi subtenas propran klubejon en la centro de la urbo; unu kurso, gvidita de Patro Danail Apostolov, finiĝis kun bona sukceso; la 10. VII. j. k. estas malfermita nova kurso, gvidata de samideano Kiril Panukov.

Dum la somero la landon vizitis kelkaj alilandaj gesamideanoj. Dum la lasta monato la sofiaj esperantistoj estis feliciaj renkonti la gesamideanojn: Beno Breuer kaj Rudolf Jochmann el Ĉeĥoslovakio, Siker el Vieno kaj Matilda Guerra el Meksiko.

La samideanoj Breuer kaj Jochmann vizitis plurajn lokojn de la sudokcidenta Bulgario kaj estis surprizitaj trovi ĉie esperantistojn: „ni transiris el mano en manon de esperantistoj“ ili deklaris.

La 19 de julio samideano Breuer faris publikan paroladon en kaj pri Esperanto antaŭ 40 aŭskultantoj en Ĉepino. Tradukis bulgaren la samideano Manol Ĉolev, instruisto. Post la parolado sekvis multaj demandoj de interesigitaj aŭskultintoj.

Multaj lokaj societoj utiligas la someran sezonon por aranĝi esperantajn ekskursojn. La Sofia Esp. Societo faris jam kvar similajn ekskursojn, kiuj pruvis, ke tia agado kreas pli grandan intimecon interne en la societo, plivigliĝas ĝin kaj ankaŭ havas propagandan signifon.

В. Е. С.

XIV Конгресенъ комитетъ

№ 87

2. VIII. 1927 г.

гр. Пловдивъ

Бюлетинъ.

Наближава денътъ, когато есперантиститѣ въ България за 14 пѣтъ ще се събератъ. Дѣлятъ ни само нѣколко дни. Комитетътъ по уреждането му работи трѣскаво и може да се похвали, че, въпрѣки многото прѣчки и несгоди, които среща, трудътъ

му ще се узанчае съ успѣхъ. Уредено е общо жилище въ духовната семинария. Желателно е, тѣзи отъ гоститѣ, които смѣтатъ да ношуватъ тамъ, да си носятъ евентуално по 1 дреха за завивка.

Конгресътъ ще стане подѣ покровителството на Пловдивския кметъ г. Д-ръ Костовъ.

Програмата на конгреса ще бѣде следната:

На 13.VIII. 1927 г.

Общо посрещане: 12 ч. 7 м. пристигацитѣ съ влака отъ София; 3 ч. 30 м. — Свиленградъ и Бургасъ.

За другитѣ влакове—Свиленградъ и Бургасъ въ 9 ч. 30 м. и отъ София въ 10 ч. 43 м. ще има специални хора за посрещане.

Запознавателна вечерь: 10—12 ч. въ бюфета на градината „Царь Симеонъ“.

На 14.VIII. 1927 г.

Откриване на конгреса: 10—12 ч.

Избирание бюро и др. комисии: 3—4 ч.

Разглеждане забележителноститѣ на града: 4—7 ч.

Интимна Есперантска вечерь: 9¹/₂—12 ч.

На 15.VIII. 1927 г.

Събрание на въздържателитѣ: 8—9 ч.

Работни заседания: 9—12 ч.

Събрание на учителитѣ: 2—3 ч.

Работни заседания: 3—6 ч.

На 16.VIII. 1927 г.

Събрание на вегетарианцитѣ: 3—9 ч.

Работни заседания: 9—12 ч.

Събрание на радиолюбителитѣ и ученицитѣ: 2—3 ч.

Реферати: 3—6 ч.

На 17.VIII. 1927 г.

Екскурзия до с. Садово — трѣгане съ влака въ 8 ч. сутриньта — връщане 9¹/₂ вечерьта. Сѣщата вечерь и на другия денъ изпращане на гоститѣ.

ОТКРИВАНЕТО НА КОНГРЕСА И ЗАСЕДАНИЯТА ЩЕ СТАВАТЪ ВЪ САЛОНА НА ОБЩИНСКИЯ ТЕАТЪРЪ.

Конгресниятъ комитетъ знае, че втората столица на България е добре известна на съидейницитѣ съ своята красота, разнообразие и сравнително не скѣпъ животъ (40 лв. срѣдно за храна на денъ). Той се надѣва, че наистина XIV конгресъ ще бѣде единъ отъ най-добре посетенитѣ, добре изнесенитѣ и резултатни конгреси.

До виждане на XIV-я въ Пловдивъ.

Конгресенъ комитетъ:

Председателъ: Ив. Джаровъ

Секретаръ: Ив. Шиваровъ

Tagordo de la Kongreso:

1. Malfermo de la Kongreso.
2. Elekto de Kongresa estraro kaj komisionoj (por rajtigiloj, por ŝanĝoj en la statuto, por budĝeto, por rezolucioj).
3. Raportoj: de la Centra kaj de la Kontrola Komitatoj.
4. Pridiskuto de la raportoj kaj liberigo de la Centra Komitato de respondeco.
5. Estonta agado.
6. Ŝanĝoj en la statuto.
7. Budĝeto por 1927/28 j.
8. Voĉdono de rezolucioj.
9. Baloto por novaj Centra kaj Kontrola Komitatoj.

Dum la kongreso la esperantistoj radio-amatoroj havos fakan kunvenon kun referaĵo de samideano Conju Georgiev el Straŝica pri „La radio en fremdlando kaj en nia lando“. — Detalojn pri tiu kunveno donas Mihail Aĝarov, Plovdiv, Saborna 24.

ФОНДЪ Спасение на Съюза.

Отъ миналия брой 800 лв.

Бор. Величковъ, София 50; П. Ч. София 15; Г. Желѣзковъ, Г. Слиново 20; Ник. Богдановъ, Берковица 20; Г. Чалъковъ, с. Веренъ 10; събрани отъ соф. есперантисти на екскурзията на Витоша 120; Бор. К. Поповъ, Павликени 60; Янко Георгиевъ, Айтосъ 50; Ив. Златановъ, Б. Слатина, 66; М. Царвулковъ, Б. Слатина 45; Хр. Гашевски, Б. Слатина, 30; Иос. Самоиловъ, Б. Слатина, 20; Юнкеръ Войко Тодоровъ, с. Банки, 20; Ат. Лаковъ, Садовецъ, 25; Хр. Коларовъ, Ески-Джумая, 20; Бор. Панчевъ, София, 100; Г. Петровъ, София, 100; Б. О. Маринова, София, 100; S-го X. София, 100; П. Цоловъ, Видинъ 50; събрани отъ соф. есп-сти на екскурзията въ Казичане 161; Горчо Милушевъ, София, 30; Ив. Константиновъ, Т. Пазарджикъ, 20; Ив. Василевъ, София, 5; отъ Г. Орѣховица: Хар. Бѣлмустаковъ, 50; Сер. Витановъ, 35; Косю П. Чуховъ 20; Ник. х. Кръстевъ, 20; Г. Бъчваровъ, 10; И. Стойновъ 20; Пан. Костовъ 30; Хр. Константиновъ 20; Дончо Узуновъ, 20; Ник. Глушковъ, 20; Манчо П. Ковачевъ, 10; Ив. Л. Рачевъ, 25; Анка Мирянова 10; Кина П. Тодорова, 10; Андро Димитровъ, 10; Петръ Ивановъ, 10; Ел. Мушанова 10; П. И. Марковъ, 10; Тод. Генчевъ 10; Г. Ставревъ 10.

Всичко до 1 августъ събрани 2417 лева.

Освенъ това намаляватъ вземанията си отъ Съюза въ полза на фонда:

Крумъ Младжовъ, София, съ 2000 лв.

Хар. Бъчваровъ, Търново, свежда вземането си до 5,000 лв.

Вести — Sciigoj.

Отъ Централния Комитетъ.

— По решение на Централния Комитетъ поканватъ се всички, у които има непродадени книги и други стоки, взети на кредитъ отъ Съюза, да ги

повърнатъ веднага. Който не стори това, ще се смѣта, че ги е продалъ, и отъ него ще се търси да заплати стойността имъ.

— *За кредиторитѣ на Съюза.* Ц. К. успѣ вече да плати по 10% отъ задълженията на Съюза къмъ разни кредитори. Има обаче нѣкои кредитори съ дребни суми, на които нѣма смисълъ да се пращатъ нищожнитѣ проценти. Комитетътъ реши, да предложи на тия кредитори да приематъ срещу вземанията си книги и други издания, които се намиратъ въ Съюза.

Понеже за много отъ тия кредитори не знаемъ, де се намиратъ по настоящемъ, тукъ даваме списъка имъ заедно съ означение на дължимата сума; Добри Тодоровъ, Провадия, 46 лв.; Тод. Лясова, Самоковъ, 80 лв.; Дѣлчо Я. Тодоровъ, Свиленградъ, 35 лв.; Георги Минковъ, Хасково, 25 лв.; Мих. Димовъ, Варна, 10 лв.; Свещ. П. Ковачевъ, гара Тръмбешъ, 25 лв.; М. Милевъ, Мирково, 8 лв.

Канятъ се всички тия кредитори да явятъ въ Съюза, съгласни ли сж да получатъ книги и кои именно, а сжщо да съобщатъ и точнитѣ си адреси.

Който до 1 септемврий не се обади, ще му се закрие смѣтката като на лице съ неизвестенъ адресъ, и сумата ще се мине на печалби и загуби.

— Централниятъ Комитетъ изработи и прие типовъ уставъ за секциитѣ на съюза, чийто проектъ бѣ удобренъ и отъ Министерството на Вжтрешнитѣ Работи. Проектоуставътъ е отпечатанъ въ настоящия брой; всички секции да го приематъ и представятъ *чрезъ Съюза* въ Министерството за окончателно утвърждаване.

— За календара 1927 год. разни съидейници дължатъ суми, които общо даватъ 11,833 лв. — Умоляватъ се всички такива длъжници да побързатъ и се издължатъ.

Разни.

— Съидейничката Попи Баласакева отъ Пловдивъ се е сгодила за съидейника Стефанъ Станчевъ отъ Бургазъ. Честито!

— Нашиятъ турски съидейникъ Али Илхами Хашимовъ (училъ Есперанто въ България) се обади отъ Смирна и поиска отъ Бѣлг. Есп. Съюзъ упжтвания и пропагандиченъ материалъ, за да подтикне слабото още есперантско движение въ Турция. Централниятъ комитетъ изпълни молбата му и напоследъкъ получи отъ него единъ брой отъ турски вестникъ съ дълга статия за Есперанто, писана отъ него, въ която сж използвани пратенитѣ му материали. Сжщиятъ съидейникъ ни съобщава, че турското правителство гледало съ симпатия на есперантското дѣло.

— Умоляватъ се мѣстнитѣ дружества да съобщатъ въ секретарията на Съюза, дали въ телеграфопощенскитѣ станции стоятъ още таблата съ еспер. граматика. Дето е възможно, да се изкаратъ хубави и ясни снимки на помещението на станцията, заедно съ таблото, и да се изпратятъ въ Съюза.

BULGARA ESPERANTISTO

Organo de la Bulgara Esperantista Asocio & Органъ на Българския Есперантски Съюзъ

Aperas monate. — Jara abonpago: Bulgario 30 lv., por aliaj landoj 1'50 sv. fr. aŭ egalvaloro. — Aparta numero kostas 3 lv.

Предъ новата съюзна година.

Пловдивският конгресъ приключи една съюзна година, обаче съ него не се тури край на тежкото положение, което характеризира тая година. Фактически и следъ конгреса положението на Съюза си остава все тъй неясно и задаваще грижи. Три въпроса изразяваха кризата въ организацията и чакаха своето разрешение: финансовото положение, организационната разхлабеностъ и липсата на взаимно доверие между българските есперантисти.

Финансовото положение се разбира вече добре отъ всички: голѣми задължения, при мъчно преследваеми дебитори; едно безизходно почти положение, при което не само не може да се предприематъ по-значителни инициативи, но и всѣки моментъ може да се очаква фалитътъ на организацията.

Организационна разхлабеностъ — немомѣрно намаление на числения съставъ на Съюза, замиране на много групи, пълна незаинтересованостъ къмъ сждбата на организацията.

И най-сетне — разклатено доверие къмъ ръководния центъръ. А нѣма ли доверие къмъ него, той не ще намѣри подкрепа и съдействие, той не може да предприеме нищо. Организация, въ която доверието къмъ центъра е разклатено — тя е болна организация.

Ето, въ такава положение отидохме на конгреса. И днесъ, следъ него, ние се виждаме пакъ въ сждното положение. Конгресътъ не намѣри лѣкъ на болките. Не можеше и да го намѣри. Когато въ една организация се стигне до тамъ, то, ако тя е жизнеспособна, това стрѣска и мало и голѣмо, и на конгреса ѝ се стичатъ всички: касае се вече за спасението на организацията.

На конгреса въ Пловдивъ бѣха представени едва 12 редовни групи съ 27 делегати! Какво биха могли да сторятъ тѣ, за да разрешатъ сждбоноснитѣ въпроси за организацията? Слабостта на Съюза се изрази осезателно, и това сломи духа и енергията.

И настѣпващата съюзна година ни заварва предъ сждитѣ неразрешени въпроси. И сега предъ новия централенъ комитетъ стои старата задача: да се справя съ миналото, вмѣсто да действа за бждащето.

И сега пакъ отъ българските есперантисти зависи всецѣло, какво ще стане съ Съюза.

Ако централниятъ комитетъ не почувствува още отъ първия моментъ, че всички есперантисти въ България му даватъ своето доверие и сж го-

тови да го подкрепятъ въ всѣко начинание — какво чакате отъ тоя Централенъ комитетъ? Той не ще може да направи нищо.

А доверието трѣбва да се изрази не само въ думи: съ дѣла трѣбва да се изрази то. Фондътъ „Спасение на Съюза“ ще бжде мѣрилото за това. До днесъ резултатитѣ отъ тоя фондъ не сж задоволителни. Масата есперантисти мълчатъ, не се отзоваватъ. А трѣбва всички есперантисти отъ села и градове да се отзоватъ веднага, незабавно. Моментътъ е критически — жертви сж нужни. Не ги ли дадете — нѣма да имате организация. И ако наистина българските есперантисти отвредъ не се притекатъ на помощъ на Съюза и не дадатъ възможностъ на новоизбрания централенъ комитетъ да превъзмогне днешното тежко положение — нека не си прави никой илюзии: сигурно избранитѣ лица въ комитета не ще приематъ да ръководятъ организацията.

Тогава? — Тогава остава единъ изходъ: още въ първия месецъ следъ редовния конгресъ да се свика извънреденъ, за да търси лѣкъ на болестта, ако вече може да се мисли за лѣкъ.

Изнасяме положението, както си е: нѣма защо да го криемъ, нѣма защо да се залъгваме. Ако и това не стресне българските есперантисти и тѣ не потърсятъ въ себе си сили да спасятъ Съюза — нека знаятъ тогава, че мѣсто за такава организация въ нашата страна нѣма.

Ат. Д. Атанасовъ.

XIV конгресъ на българските есперантисти.

Откриването на конгреса стана въ недѣля, 14 августъ, 10½ часа преди пладне, въ Пловдивския общински театъръ, при препълненъ салонъ. Хоръ изпѣ есперантския химнъ „La Espero“, изслушанъ на крака отъ цѣлата публика. Следъ това председателътъ на Бѣлг. Есперантски Съюзъ Ат. Д. Атанасовъ произнесе речъ, въ която на български езикъ се обърна къмъ присѣтстваващитѣ представители на разни учреждения и организации и подчерта сждността и значението на есперантското движение, а на есперанто приветствува чуждестраннитѣ гости и българските есперантисти.

Следъ това се поднесоха привети отъ редъ организации и учреждения (Пловдивската търг.-индустр. камара, началника на пловд. гарнизонъ и

Съ настоящия двоенъ (9/10) брой се завършва осмата годишнина на „Bulgara Esperantisto“. Презъ м. септемврий ще излъже брой 1 отъ новата IX годишнина. Списанието ще даде презъ нея 10 броя по 8 страници, досегашенъ форматъ, при абонаментъ 30 лева.

Съгласно едно решение на временния Централенъ Комитетъ (следъ извънредния конгресъ), на всъки абонатъ, който е платилъ за VIII годишнина повече отъ 30 лв., разликата ще му се зачете като предплатена сума за IX годишнина.

Конгресътъ обаче реши, предъ видъ стѣсненото положение на Съюза, да се помолятъ тия абонати да се откажатъ отъ въпроснитѣ надвнесени суми и да си заплатятъ новия абонаментъ. Иначе списанието не би могло да се издържа до край презъ IX годишнина само съ нови абонаменти.

Който отъ досегашнитѣ абонати не е съгласенъ съ това предложение на конгреса и държи на надвнесената си сума, нека съобщи писмено това въ Съюза. Който до 15 септемврий не съобщи, ще се смѣта, че приема предложението и се отказва отъ надвнесената сума.

пловдивското офицерство, д-вото на пловдивскитѣ журналисти, пловдивския фото-клубъ, младежкия въздържателенъ съюзъ, вегетарианския съюзъ и пр.)

Г-нъ Йеландъ поздравил конгреса отъ името на английскитѣ есперантисти.

Г-жа Йеландъ поднесе поздравитѣ на младия Турски Еспер. Съюзъ, въ чието основание е взела участие и тя. Очерта накратко зараждането на идеята, да се основе тая организация, и трудния път до осъществяването ѝ. Изтъкна значението на есперантското движение въ България за другитѣ балкански страни: „българското есперантско движение е динамото, което дава свѣтлина и на съседнитѣ страни: не го оставяйте да отслабне, защото отслабне ли то, мракъ ще настъпи за есперантското дѣло на Балканитѣ.“

Думитѣ ѝ бѣха изпратени съ бурни аплодисменти.

Рад. Тричковъ, току що се завърналъ отъ XIX универсаленъ еспер. конгресъ въ Данцигъ, поднесе приветитѣ на есперантисти отъ 40 нации, събрани въ Данцигъ, и възхищенията на външния свѣтъ отъ дѣлото на българскитѣ есперантисти.

I работно заседание (14. VIII, 3 часа сл. пл.). Избра се конгресенъ комитетъ въ съставъ: председателъ Рад. Тричковъ (Враца), подпредседатели: Дим. Малчевъ (Пловдивъ) и Антонъ Помаковъ (Търново), секретари: Ст. Йорд. Ганчевъ (София), Стилиянъ Данисковъ (Търново), Николай Василковъ (Ст. Загора) и Г. Симеоновъ (Видинъ).

Избраха се и следнитѣ комисии: по пълномощнитѣ: Сер. Витановъ, Сим. Бърдаровъ и Чобановъ, по измѣнението на устава: Т. Господиновъ, Ив. Сарафовъ, Т. Андреевъ и Сер. Витановъ, за бюджета: Ив. Джаровъ, Г. Желѣзковъ и Вулкановъ, за резолюции: Ник. Йотовъ, Т. Господиновъ и Хар. Бѣлмустаковъ.

Следъ това се прочете отчета на Централния комитетъ за времето отъ 1 май до 31 юлий 1927 г. Въ отчета се изнесе дейността на комитета за пропагандата на есперанто, връзкитѣ на Съюза съ чужбина, съставътъ на организацията, който къмъ 31 юлий е:

напълно изправни 21 мѣстни д-ва съ 339 члена;

неизправни, обаче считащи се за секции на Съюза 8 мѣстни д-ва съ 193 члена;

престанали да съществуватъ 25 мѣстни д-ва, които сж фигурирали до 1. IX. 1926 г. като секции на Съюза.

Финансовото положение на Съюза се вижда отъ следния

БАЛАНСЪ

на 31 юлий 1927 год.

Активъ		Пасивъ	
Каса	428 40	Кредитори	104423 78
Стоки	32937 20	ф. „Esperanta Hejmo“	11124 —
Дебитори	85393 37	Печалба (капиталъ)	4967 19
Мебели	1756 —		
	<hr/>		<hr/>
	120514 97		120514 97

ВЕДОМОСТЪ

за печалбитѣ и загубитѣ на 31 юлий 1927 год.

Да дава

Да зема

Обезценка мебели	2347 —	Стоки	8090 39
Канцел., порто и др.	1707 45	Изправителни	574 —
Заплати	5290 —	Членски вносъ	2800 —
Разни	2275 50	Лихви и помощи	6028 75
Освѣт. отоп. и поддържане чистота	650 —		
Изправителни	186 —		
Чиста печ. за 926 г. се минава на капит.	4967 19		
	<hr/>		<hr/>
	17423 14		17423 14

Бележки по баланса:

Дебитори. 1. Въ посочената сума по тая смѣтка 85,393.37 лв. е включена и вложената въ Индустиалната Кооперативна Банка сума отъ лв. 7100; като се приспадне тя, оставатъ за търсене отъ дебиторитѣ 78,293.37 лв.

2) Естеството на дебиторитѣ е таково, че голѣма частъ отъ тая сума трѣбва да се счита за несъбираема. За да се изрази реалното финансово състояние на Съюза, ще трѣбва да намалимъ тая сума до размѣра на събираемостта ѝ. Центр. Ком. не може презъ тритѣ месеца да проучи и прецени всички дебиторни смѣтки, затова и не може да предложи на конгреса конкретно, съ какъвъ процентъ би следвало да се намали тая смѣтка. Ц. К. предлага на конгреса да възложи на бждащия Ц. К. да проучи въпроса, като му даде и мандатъ да реши, съ какъвъ процентъ да се намали сумата по с-ка „Дебитори“.

Мебели. Ц. К. направи преценка на инвентара на Съюза и го амортизира въ подходящ размер, за да изразява тая с-ка реално положение. Тая преценка е изразена и въ ведомостта за „загуби и печалби“, параграфа „обезценка мебели“.

Кредитори. Къмъ тая с-ка е прехвърлена с/ката на КР. Освенъ това въ нея е включена и сумата 12,670 лв., която представлява разликата въ абонаментитѣ за В. Е. — както се знае, органътъ ще даде презъ текущата година 10 броя и абонаментътъ му е опредѣленъ 30 лв., тъй че тия, кито сж предплатили по повече отъ 30 лв., сж кредитори на обща сума, както е посочено, 12,670 лв.

Печалба или Капиталъ. Следъ като се прецени с/ката „Дебитори“ и се сведе до реалнитѣ ѝ размери. (Фактически не ще остане печалба. Поради тая несигурностъ не може да се капитализира явяващата се за сега печалба, която е фиктивна.

Следъ отчета на Ц. К., Контролната комисия представи своя докладъ.

II работно заседание (понеделникъ, 15. VIII, преди пладне). Комисията по пълномощнитѣ направи доклада си. Изнесе се, че Русенското д-во е пратило 5 делегата, а има право на 1, Бургазското пратило 3, а има право на 1, Станимашкото нѣма право на делегати (не е секция), а пратило такива. Предложи се на русенскитѣ и на бургазскитѣ делегати да посочатъ по единъ измежду тѣхъ. Русенскитѣ настояваха да се допуснатъ и петтѣ, обаче конгресътъ не ги удовлетвори. Обсжди се отчетътъ на временния Центр. комитетъ и последниятъ се освободи отъ отговорностъ. Пристъпи се къмъ въпроса за отговорността на централния комитетъ отъ XIII редовенъ конгресъ до извънредния (май 1927 г.). Разгледа се изложението на контролната комисия за финансовото положение на Съюза (тогава Дружество) при варненския конгресъ. Въ това изложение контр. комисия твърди, че западането на организацията е започнало много по-рано, изтъква, че преди варненския конгресъ Съюзътъ е приключилъ съ една загуба отъ 50,000 лева, и твърди, че това положение не е било изнесено ясно предъ конгреса, затова и последниятъ е гласувалъ невъзможния за реализиране бюджетъ за 1926/27 съюзна година.

III работно заседание (сжщия денъ следъ пладне). Продължиха се разискванията по изложението на контр. комисия. За да се установи, дали отъ представения предъ варненския конгресъ отчетъ на Ц. К. (въ който е включенъ и годишниятъ балансъ) е било ясно за конгресиститѣ, че Съюзътъ завършва съ голѣма загуба и е предъ криза, натовари се експертна комисия отъ Сребро Петровъ, Милчо Георгиевъ и Бенционъ Бехаръ, която да проучи отчета на Ц. К. и баланса и да се произнесе по повдигнатия въпросъ.

IV работно заседание (вторникъ, 16. VIII. 1927 год., преди пладне). Конгресътъ се занима съ въпроса за освобождаване отъ отговорностъ централния комитетъ, който е ръководилъ дѣлата на Съюза отъ Варненския конгресъ до извънредния, понеже извънредниятъ конгресъ не е освободилъ сжщия Ц. К. отъ отговорностъ. Предложи се, преди да стане това, дѣлата на тоя Ц. К. да се проучатъ отъ анкетна комисия. Следъ дълги разисквания конгресътъ прие: въпросътъ за освобождение отъ отговорностъ на централния комитетъ, който е во-

дилъ съюзнитѣ дѣла отъ варненския до извънредния конгресъ, да се сложи въ дневния редъ на идния конгресъ; възлага се на бъдещата контролна комисия да провѣри дейността на тоя Ц. К., и да докладва на конгреса; за тогава да се извести и на всички членове на въпросния Ц. К., че въ дневния редъ на конгреса е сложена и такава точка. Изтъкна се, че бившиятъ секретарь-касиеръ П. Колевъ търси отъ Съюза една сумотъ около 15,000 лв.; отъ друга страна не му е искана гаранция за длъжността, която е свързана съ материални отговорности. При изричното съгласие на П. Колевъ, реши се, че 10,000 л. отъ тая сума ще се държатъ блокирани като гаранция до освобождение на сжщия отъ отговорностъ.

Следъ това станаха дълги разисквания по бъдещето съществуване на Съюза. Имаше предложение, да се разтури организацията. Конгресътъ намѣри, че той не може да реши тоя въпросъ.

Конгресътъ реши: съ търговския отдѣлъ при Съюза постепенно да се ликвидира, като неговитѣ функции се прехвърлятъ върху Еспер. Кооперативно Сдружение. Членоветѣ на Съюза да подкрепятъ Сдружението.

V работно заседание (сжщия денъ сл. пладне). Експертната комисия прочете доклада си, споредъ който действително въ отчета на центр. комитетъ предъ Варненския конгресъ е казано, че организацията има загуба и че тя е покрила тая загуба съ фондъ „Пропаганда“ и фондъ „Съмнителни взимания“, обаче това е било изразено по начинъ, отъ който на делегатитѣ не е могло да бжде ясенъ сжщинскиятъ размеръ на загубата, за да послужи това като база при съставяне на бъдещия бюджетъ.

Съ това въпросътъ по изложението на контр. комисия се приключи.

Следъ доклада на комисията по измѣнение на устава, конгресътъ прие следнитѣ измѣнения:

1. Отмѣняватъ се всички измѣнения на устава, приети отъ Варненския конгресъ, съ изключение на названието на организацията, което остава **Български Есперантски Съюзъ**.

2. Всички мѣстни секции на Съюза се наричатъ **дружества**.

3. Къмъ чл. 4 се прибавя нова алинея: *Всѣка секция има свой уставъ, изработенъ въз основа на типовия уставъ за секциитѣ на Съюза и утвърденъ отъ Централния комитетъ и отъ Министерството на Вжтр. работи и Нар. здраве.*

4. Въ чл. 25 думитѣ „живущи въ София“ се премахватъ.

(Следва на стр. 4).

ПОБЪРЗАЙТЕ ДА СЕ АБОНИРАТЕ
ЗА НОВАТА ГОДИШНИНА НА
„BULGARA ESPERANTISTO“.
СЪБИРАЙТЕ НОВИ АБОНАТИ!

Следъ това конгресътъ гласува и прие следния

БЮДЖЕТЪ

на Бълг. Еспер. Съюзъ за 1927/1928 съюзна година.

Приходъ:		Разходъ:	
	лв.		лв.
Отъ чл. вноски	10,000	Наемъ на канцел.	8,400
„ прод. на стоки	17,000	Канцел. разноси	5,000
„ абон. на В. Е.	30,000	Запл. на персон.	24,000
За зел. седмица	8,000	Отопл., освѣтл. и	
„ К. Р.	2,500	почистване	2,400
Отъ дебитори	27,500	За зел. седмица	8,000
Непредвидени	5,000	„ печатъ и експед.	
		на В. Е.	21,000
		„ К. Р.	2,500
		На кредитори	27,500
		Непредвидени	1,200
	<u>100,000</u>		<u>100,000</u>

Бюджетътъ е съставенъ при предположение, че Съюзътъ ще има 500 ред. члена. Сумата по параграфитъ „дебитори“ и „кредитори“ е сложена въ тоя размѣръ само за закръгляване на общата бюджетна цифра. По тия смѣтки конгресътъ реши: да се положатъ всички усилия отъ Ц. комитетъ и отъ всѣки есперантистъ за събиране на вземанията на Съюза и съ тѣхъ да се покриватъ само задълженията къмъ кредиторитъ. Фондъ „Спасение на Съюза“ да остане и да служи за сжщата цель. Въобще да се взематъ мѣрки за ликвидирание съ дълговетъ презъ тая година.

Понеже уреждането на XIV конгресъ е приключено съ дефицитъ, конгресътъ реши, да се покрие този дефицитъ отъ § „непредвидени“ на бюджета.

Гласуваха се и се приеха резолюции: по репарационното бреме на България, резолюция-позивъ къмъ старитъ еспер. дейци, резолюция на есперантиститъ-учители, резолюция на есперантиститъ-въздържатели, резолюция на радиолюбителитъ.

Следъ това се произведе изборъ за нови Централенъ комитетъ и Контролна комисия. Избраха се за *Централенъ комитетъ*: Атанасъ Д. Атанасовъ, Мих. Аджаровъ, Капитанъ Ст. Радевъ, З. Захариевъ, Маринъ Христовъ, Ас. Григоровъ и Ст. Ненковъ; за *Контролна комисия*: Киро Георгиевъ, Ст. Минковъ и Ив. Добревъ.

Реши се, XV конгресъ да стане въ гр. Враца.

Конгресътъ се закри съ кратка речъ отъ председателя Рад. Тричковъ и съ изпѣване на химна.

Записвайте дѣлове за

ЕСПЕРАНТСКОТО

КООПЕРАТИВНО СДРУЖЕНИЕ!

Резолюции на XIV ред. конгресъ на Бълг. есперантисти.

Rezolucioj da la XIV ord. kongreso de la bulg. esperantistoj

I.

По репарациитъ. — Pri la reparacioj.

La bulgaraj esperantistoj, kunvenintaj je la XIV bulgara Esperanto-kongreso, post serioza esploro, konsiderante ke:

1. La packontraktoj post la terura mondmilito alportis ekonomian kaj finanĉan ruinigon al la Bulgara ŝtato;

2. Ĉiuj financaj fortoj de la Bulgara ŝtato pro la grandaj reparaĉiaj pagoj estas elĉerpitaj kaj la situacio estas ne plu tolerebla,

DECIDIS:

1. Petas la Ligon de Nacioj, ke ĝi faru ĉion eblan por la malgrandigo aŭ eĉ forigo de la reparaĉia ŝarĝo,

2. Apelas al ĉiuj kulturaj ŝtatoj kaj al ĉiuj noblaj personoj, komenci vigran agitadon por la plibonigo de la situacio de Bulgario.

3. Esperas, ke ĉiuj fremdlandaj esperantistoj donos sian moralan apogon tiurilate.

La jena rezolucio estas akceptita de la XIV bulgara Esperanto-kongreso kaj estas sendota al la Ligo de Nacioj, kaj por enpresigo al la fremdlanda kaj internacia esperanta ĵurnalaro, kiel ankaŭ al la bulgaraj ĵurnaloj.

II.

На учителитъ. — De la instruistoj.

Днесъ 15 августъ 1927 год. учителитъ — есперантисти, събрани на частно заседание презъ време на XIV бълг. есперантски конгресъ въ гр. Пловдивъ, като взеха предъ видъ, че:

1. Есперанто е разпространенъ въ цѣлия свѣтъ и има педагогическо, възпитателно, морално и социално значение, което е установено съ много експерименти и въ много училища,

2. Есперанто спомага за изучаването на други чужди езици,

3. Есперанто може да служи като втори езикъ на всички, които не владѣятъ други чужди езици,

РЕШИХА:

1. Молятъ Министерството на Народното Просвѣщение въ България да разреши на есперантиститъ да работятъ свободно за пропагандата на езика и, ако е възможно, да се въведе сжщиятъ като факултативенъ предметъ въ прогимназиитъ и гимназиитъ,

2. Молятъ всички власти, обществени учреждения и културно-просвѣтни дружества да помагатъ на есперантиститъ и да имъ даватъ своята морална подкрепа за пропагандата на езика,

3. Молятъ ръководнитъ тѣла на учителскитъ съюзи да прилагатъ езика въ чуждестранната си пре

писка и да препоръчатъ на своитѣ членове да изучатъ езика.

Настоящата резолюция, приета отъ делегатитѣ на XIV български есперантски конгресъ, да бжде напечатана въ органитѣ на учителскитѣ съюзи, въ органа на Българския Есперантски Съюзъ и въ пресата.

III.

На въздържателитѣ. — De la abstinenculoj.

Hodiaŭ, la 15. aŭgusto 1927 la esperantistoj-abstinenculoj, kunvenintaj je faka kunsido dum la XIV bulgara Esperanto-kongreso en Plovdiv, konsiderante ke:

1. La abstinenca movado estas internacia movado, kiu celas la altigon de la homo ĝis la stadio inda por ĝia nomo, per kio ĝi estas proksima al la Esperanto-movado,

2. Por atingi tiun celon, ĝi bezonas facile lerneblan lingvon, kiu estos ligilo inter la abstinenculoj el ĉiuj landoj,

3. Multaj esperantistoj-abstinenculoj spertis la utilecon de la praktika aplikado de Esperanto por la propagando de la abstinenca movado en nia lando kaj precipe en fremdlando,

DECIDIS:

1. Petas la Bulgaran Abstinencan Federacion kaj ankŭ la ekzekutivojn de ĉiuj abstinencaj unioj en Bulgario, ke ili kunhelpu por la disvastigo de la lingvo inter iliaj membroj, donante samtempe sian apogon por malfermo de kursoj;

2. Per la samaj ekzekutivoj estas petataj la redakcioj de la abstinencaj revuoj doni lokon al artikoloj, sciigoj, tradukoj pri la internacia abstinenca movado, kaj tiucele la esperantistoj mem estas devigataj sendadi al la diritaj gazetoj konvenan materialon;

3. La redakcioj de la esperantaj gazetoj malfermu abstinencan rubrikon por informado de niaj fremdlandaj samideanoj;

4. Levas la demandon pri kreo de internacia abstinenca Esperanto-revuo;

5. Apelas al la samideanoj esperantistoj, kiuj ne estas ankoraŭ abstinenculoj, akcepti la abstinencan ideon ĉar la esperantismo, kiu kunhelpas por solvi la problemon pri la „homo-frato“, ne povas esti fremda al la abstinencismo.

La jena rezolucio, akceptita de la delegitoj de la XIV ordinara bulgara Esperanto-kongreso, estas enpresota en la organoj de la Bulgara Abstinenca Federacio kaj de ĉiuj abstinencaj unioj, kun peto pri ĝia praktika apliko kaj realigo.

IV.

Къмъ старитѣ дейци. — Al la malnovaj agintoj.

La XIV bulgara Esperanto-kongreso kun bedaŭro konstatas, ke niaj malnovaj pioniroj de Esperanto unu post alia forlasas niajn vicojn kaj per tio kaŭzas grandan moralan falon de la movado kaj senkredigas multajn novajn samideanojn.

Konsiderante tion, la gekongresanoj sincere sin turnas al ĉiuj malnovaj amikoj kun peto, ke ili for-

gesu ĉion kaj revenu al la movado, alportonte sian sperton kaj praktikon, servonte per sia ĉeesto kiel morala kuracilo kaj stimulo al nia estonta movado por la prospero de nia ideo.

V.

На радиолюбителитѣ. — De la radioamatoroj.

Есперантиститѣ-радиолюбители, събрани въ време на XIV български есперантски конгресъ въ Пловдивъ, изказватъ благодарностъ на радиостанциитѣ въ Виена и Кьонигсбергъ за разгласяванията имъ по есперанто, и молятъ всички станции, които още не сж въвели есперанто въ програмитѣ си, да последватъ примѣра на тия две станции.

Съидейници!

Фондътъ „SAVO“ продължава.

Не забравяйте!

Длъжницитѣ на Съюза.

(Продължение)

61. Еспер. д-во „Vekiĝo“ Шуменъ	659.—
62. „ „ Карлово	60.—
63. Ученич. Есп. Д-во, Бургасъ	314.—
64. Т. Тодоровъ, с. Копловци, Никоп.	278.—
65. Еспер. група, с. Килифарево, Търн.	257.—
66. Тодоръ Стояновъ, Варна	280.—
67. Есп. група, Русе	642.—
68. Тодоръ п. Стайковъ, Дръново	67'60
69. Иосифъ Ваклиновъ, Самоковъ	186.—
70. Борисъ Тодоровъ, Хасково	141.—
71. Георги Долапчиевъ, Варна	319'60
72. Книж. „Ясна Поляна“, София	292'50
73. Вас. Цанковъ, Плѣвенъ	60.—
74. Симеонъ Мишевъ, Севлиево	80.—
75. Атанасъ Табаковъ, Лѣсковецъ	99.—
76. Ив. Мировски, Кюстендилъ	108.—
77. Петъръ Благоевъ, с. Мало-село—Казанл.	80.—
78. Никола Коцевъ, Орѣхово	335.—
79. Н. Петровъ, Ст. Загора	93.—
80. М. Николовъ, гара Пордимъ	80.—
81. Н. Щиновъ, с. Устово, Пашмакл.	185.—
82. Кръстю Коновъ, Ловечъ	283.—
83. Ив. Мънковъ Никифоровъ, Сухиндолъ	120.—
84. П. Георгиевъ, Кеманларъ	383'60
85. П. Атанасовъ, с. Калугерово, Орхан.	80.—
86. Мих. Коевъ, с. Самоводене, Търн.	80.—
87. Г. Пицийски, Дупница	340.—
88. Р. Кнеpler, Wien	3300.—
89. Ст. Николовъ, с. Петрово, Мелнишко	73'50
90. Р. С. Филевъ, с. Върбовка, Търн.	120.—
91. Т. Кацаровъ, Г. Орѣховица	72.—
92. Тодоръ Мижоровъ, Дупница	119.—
93. Г. Велчевъ, Ортакой	73'50
94. Ив. Димитровъ, Ст. Загора	65.—

95. Илия Тодоровъ, с. Осмаръ, Пресл.	74:40
96. Саздо Тошковъ, Трънъ	85:80
97. Али Назми, Т. Пазарджикъ	360:—
98. Ив. Добровски, Д. Джбникъ	199:—
99. Ив. Звездевъ, Павликени	74:—
100. Варчо Иовчевъ, с. Къшлитъ, Габр.	71:50
101. Жел. Христовъ, Бургасъ	111:—
102. Майръ Рубеновъ, Казанлъкъ	968:—
103. В. Янакиевъ, Б. Слатина	91:—
104. Ив. Мечевъ, с. Каикъ къой, Свиленгр.	139:50
105. Есп. Д-во „Flamuloj“, с. Крамолинъ	188:—
106. Ангелъ Дундевъ, с. Темниско	127:—
107. Хр. Цанковъ, с. Килифарево	98:—
108. Антонъ Радоевъ, Разградъ	414:—
109. Еспер. Група „Flamo“, Търново	298:10
110. П. Щеревъ, с. Козарско, Пещ.	53:—
111. Григоръ Христовъ, Троянъ	86:40
112. Ив. Петковъ, с. Б. Черква, Търн.	50:—
113. Петко Цоневъ, с. Богатово, Севл.	220:—

(Следва)

Есперантското Кооперативно Сдружение въ България.

Конгресътъ въ Пловдивъ реши, да се съживи сдружението и да поеме функциитъ на търговския отдѣлъ при Съюза.

Всѣки български есперантистъ трѣбва да влѣзе въ сдружението и да спомогне за засилване на капитала и на дейността му. *Внесениѣ за дѣлове пари не сѣ подарени, а сѣ вложени, спестени.* Тѣ не се губятъ и при прекратяване на членството се повръщатъ по реда, установенъ отъ устава.

Който желае да се запише за членъ, нека изпрати до Управителния съветъ на сдружението заявление съ следното съдържание:

„Моля да бждѣ приетъ за членъ на Есп. Кооперативно Сдружение въ България. Заявявамъ, че целитъ на сдружението, както и постановленията на устава, ми сѣ известни, и че ще се подчинявамъ на всички законни решения на Управителния съветъ и на общитѣ събрания.

Записвамъ . . . дѣла по 100 лева, чиято стойностъ _____ лева, заедно съ 20 лв. встъпителенъ вносъ, пращамъ същевременно _____

(тукъ приключени/ съ пощ. записъ /съ чекъ и пр.)
На Българския Есперантски Съюзъ съмъ членъ отъ _____ година насамъ.

Адресътъ ми е: _____ “

Това заявление не се обгербова.

Всичко за кооперацията да се праща на адресъ: Атанасъ Д. Атанасовъ, Оборище 68, София.

ДРЪЖТЕ РЕДОВНО ЦЕНТЪРА НА ДВИЖЕНИЕТО ВЪ ТЕЧЕНИЕ НА ВСИЧКО, КОЕТО СТАВА ВЪ ВАШИТЪ МЪСТА!

Kongresaj impresoj.

La plej bela, plej hela festo de la esperantistoj estas ilia kongreso. Se vi volas esti vera esperantisto, se vi volas resti por ĉiam fidela al Esperanto, vizitu almenaŭ unu kongreson; kaj se vi unu kongreson partoprenus, se vi travivus la ĉarmegajn, mirinde gajajn kaj brilajn verdajn tagojn, vi malpacience atendos la venontan someron, la venontan kongreson.

Jen venis la 14-a esperanta kongreso en Plovdiv. La sesa kongreso, kiun mi vizitas. Por sesa fojo mi malsaniĝas de la antaŭkongresa febro: atendado, malpacienco, ĝojo . . . Nia grupeto de Sofianoj kaj tri provincoj forveturis Plovdivon la 13-an de aŭgusto. Kelkaj gesamideanoj, kiuj ne povis veni kun ni, forsendis nin ĉe la stacidomo kun bondeziroj pri sukcesa laboro kaj bona farto. Nia vagono estas ornamita per verdaj flagoj, gaje flirtantaj de la vento. Ĉiu scias, ke ni veturas al esperanta kongreso; ĉi tiu ne scias, li povas legi tion sur niaj vizaĝoj, en niaj okuloj, kiuj elokvente esprimas ĝin. En la animo de ĉiuj estas stranga humoro — jam konata al ni kongresa humoro. Ĉe la pli grandaj stacidomoj aliĝas al ni novaj gesamideanoj, ankaŭ veturontaj Plovdivon. La verda flago alvokas ilin al nia vagono. La lasta jam estas plena de verdsteluloj, kaj eksonas ĉirkaŭe la unuaj sonoj de la himno.

Jen, Plovdiv estas videbla. Ni staras apud la fenestroj kaj kantas: „En la mondon venis nova sento“. Ĉe la stacidomo atendas nin gesamideanoj, iuj el Plovdiv aliaj el aliaj anguloj de nia lando, venintaj pli frue ol ni en la kongresan urbon.

Ni kantas kaj io granda, stranga, neesprimebla plenigas nian animon.

Kongresa sento ekregas nin jam.

La plovdivaj stratoj estas ornamitaj per verdaj steloj el papero, montrantaj la vojon al la kongresejo. Ni marŝas malrapide al la klubejo kaj interparolas kun ia samideanoj. Kontraŭ ni venas aĝa, vigle marŝanta sinjoro, kun stelo sur la brusto. — „Bonan tagon, gesamideanoj“ — diras li kaj ni interkonatiĝas. Li estas la angla samideano S-ro Yelland, veninta kun sia edzino el Konstantinoplo. Li akompanis nin ĝis la klubejo, kaj restis kun ni tagmanĝi.

Interkonatiĝa vespero! La urba ĝardeno estas verdigita de flagoj, kiuj montras al ĉiuj, kie estas la esperantisioj. Ĉirkaŭ la tabloj sidas la verdaj gefratoj, ĉiuj gajaj, kontentaj . . . „Bonan vesperon“ . . . „Kiam vi venis?“ . . . „De kie vi estas?“ . . . Similajn demandojn kaj respondojn mi aŭdas, kaj mi rigardas tiujn vizaĝojn — tiel karaj, proksimaj . . . Oni komencas kanti la himnon. Ĉiuj ekstaras, la karaj sonoj plenigas niajn animojn, la okuloj malsekiĝas.

La sekvantan tagon — malferma kurtisido, denove oni kantas la himnon. Komenciĝas la salutoj kaj bondeziroj, kaj post tio — jam serioza laboro. Kompreneble, ĉe la serioza laboro okazas ankaŭ malagrablaĵoj, sed tio estas ja neevitebla kongresa necesajo, kiel ankaŭ necesaj estas la kongresaj fotografajoj.

Neforgeseblaj estas la komunaj tag- kaj vespermanĝoj, neforgeseblaj estas la ŝercoj, spritaĵoj — la plej dolĉaj desertoj ĉe la komuna manĝado. Oni for-

gesas en tia momento la ĉiutagan ordinaran vivon, laboron, kaj ĉion ekster la kongreso. Kaj iu sopiras en iu anguleto: „Ho, Dio, kial ni dum la tuta jaro ne kongresas?“

Mirinde belaj estas la vesperoj en la urba ĝardeno, sur la altaĵoj de Plovdiv. Kantoj, dancoj, rond-dancoj... Plovdiv restos neforgesebla per la rond-danco: „Ganju ŝte se ĵeni“...

Mankas nur niaj rumanaĵ gefratoj, kun kiuj ni en pasintaj kongresoj tiel gaje ridis.

Malfeliĉe la kongresaj tagoj senrimarke forflugas. Adiaŭa vespero sur „Saĥat tepe“, kantoj, promeso pri korespondo, lasta rondo-danco...

Venas la momento, kiam la vagonaro forportos nin al Sofio. Grupeto de gesamideanoj forsendas nin. Ni ridetas, sed malgajeco estas en niaj animoj.

La vagonaro ekveturas kaj ni aŭdas la lastan vokon: „Ĝis revido en Vraca!“

Ni veturas al Sofio. Mi staras ĉe la fenestro, kaj antaŭ miaj okuloj trapasas unu post alia la kongresaj bildoj. Malgajeco plenigas mian koron, larmoj estas en miaj okuloj. Tamen en la animo restas unu anguleto hela, en kiu kaŝas sin ĝojeto... „Kia estas tiu ĝojo?“ — mi pensas. — Kaj jen, mi kvazaŭ en sonĝo aŭdas:

„Ĝis revido en Vraca!“

Radka D. Atanasova

Esperanto en nia lando.

La plej granda fakto el la bulgara Esperanto-movado dum aŭgusto estis la XIV kongreso de la bulgaraj esperantistoj. Ĝi okazis en Plovdiv, la 14, 15 kaj 16 de aŭgusto. Vespere, la 13-an, estis interkoniĝa vespero en la urba ĝardeno. La 14-an matene okazis la solena malfermo. La kongreso estis salutata de diversaj institucioj kaj organizaĵoj. Ĉeestis la anglaj samideanoj gesinjoroj Yelland. Estis ricevitaj salutleteroj kaj telegramoj de la Rumana Esperantista Societo, Germana Esperanto-Asocio, de grupo da finlandaj samideanoj, kaj ankaŭ el multaj urboj kaj vilaĝoj de nia lando. Specialan entuziasmon elvokis la saluttelegramo de la honora prezidanto de BEA — S-ro prof. D-ro Ivan D. Ŝiŝmanov, al kiu la kongreso respondis telegrame.

La delegitoj okupis sin dum la laboraj kunsidoj pri organizaĵ demandoj. Dum la Esperanto-movado en la lando senĉese plifortiĝas, la organizaĵo de la bulgaraj esperantistoj bedaŭrinde malfortiĝas kaj travivas krizon. Tiu problemo estis la ĉefa temo de la diskutoj.

Estas elektita nova Centra Komitato de BEA, kun konsisto: At. D. Atanasov, Mih. Aĝarov, Zah. Zahariev, Kapitano St. Radev, Marin Hristov, As. Grigorov kaj Stefan Nenkov. Kontrola Komitato: Kiro Georgiev, St. Minkov kaj Iv. Dobrev.

Dum la kongreso okazis fakaj kunvenoj de: instruistoj, abstinenculoj, vegetaranoj kaj radioamatoroj.

Post la kongreso en Plovdiv la sofiaj esperantistoj estis feliĉaj gastigi dum 3 tagoj tri samideanojn, venantaj el la Universala kongreso en Dancig: James George Pyke (Aŭstralio), Heinrich Strassert (Berlin) kaj Wilhelm Treude (Bochum).

La Sofia tagjurnalo „Dnevnik“ publikigis foto-grafajon el la Danciga Kongreso kun notoj pri la kongreso.

Koregan kaj sinceran dankon

al ĉiuj afablaj gesamideanoj,

kiuj dum nia tiel bonsukcesinta „Verda Vojaĝo“ tra la kara Bulgarujo helpis kaj agrabligis nian ekkonon de lando kaj popolo, kiuj akceptis, atendis, gvidis, gastigis kaj akompanis nin, ke ni tute forgesis esti en fremda lando, sed kvazaŭ estis inter fratoj kaj fratinoj!

Vidin — Gramada — Belogradĉik — Sofia — Rakitovo — Kostantovo — Laĝene en Ĉepino — Ĉamkoria — Musala — Rila Monaĥejo — Dupnica kaj ree Sofia — Vidin — jen longa vico de neforgeseblaj lokoj, kie ni pasigis beiegajn horojn kaj tagojn kun afablaj bulgaraj gesamideanoj. Ĝis ĝoja revido, Vi karaj, ĉe ni, ĉe Vi aŭ ie! Dankon kaj laŭdon!

Benno Bräuer kaj Rolf Jochmann.

Langenaŭ apud Böhml-Leipa
en Aŭgusto 1927.

Фондъ

Спасение на Съюза.

Отъ миналия брой 2417 лв.

Тр. Траяновъ, Ортакъой, 100; Л. Шишманова, София, 100; Т. Yelland 340; отъ Т. Пазарджикъ: Н. Йотовъ 50, Йорд. Луповъ 20, Ж. Бехаръ 20; Т. Господиновъ, Ст. Загора, 200; събрани въ влака къмъ Пловдивъ 32; отъ Плъвенъ: Мара Крушовска 100, Люб. Петковъ 100, Тод. Игнатовъ 100, Дим. Тодоровъ 100, Ив. П. Тополовъ 50, Нешо Динковъ 100, Сим. Чорбаджиевъ 50. Инж. К. Печигарговъ 50, Димитъръ Борисовъ 30, Хр. Златевъ 10, Дим. Цанковъ 10, Ст. Куюмджиевъ 20, Сава Поповъ 50; отъ Пловдивъ: Леонъ Ю. Гарти 500. Ив. Джаровъ 100, Инж. А. Мюлеръ 100, А. Цоковъ 30, Ст. Петровъ 20, Ив. Георгиевъ 10, А. Прахова 10, Айоловъ 10, П. Вълкановъ 10, Б. Ионовъ 10, Н. Христовъ 10, отъ разни 20; отъ Сливенъ: Ал. Цаневъ 100, Зах. Костовъ 100, Г. Драгоевъ 30, Дим. Барлаевъ 20, Сжбка Кашлакева 20, Катя Чешмеджиева 20, Стеф. Великова 30, Стела Константинова 20; събрани отъ еспер. д-во въ Ловечъ 300; събрани отъ еспер. д-во „Esperanto Triumfonta“, Петричъ, 280; събрани отъ еспер. д-во „Espero“, Г. Джумая 150; отъ с. Чакали, Еленско: Ив. П. Градинаровъ 50, Кр. Терзиевъ 50; отъ Берковица: Кирилъ Ташковъ 20, П. Николовъ 10, Ник. Богдановъ 20, Д. Дойчевъ 10; Н. Звънчаровъ, Неврокопъ 50; Ив. Узуновъ, Г. Орѣховица 20.

Всичко до 25 августъ събрани 3747 лева.

Отказва се отъ вземането си въ полза на фонда Свещ. Петъръ Ив. Ковачевъ, гара Тръмбешъ.

Слабъ е още отзвукътъ на позива ни, съидейници! Стреснете се, раздвижете се, последвайте незабавно примѣра на досегашните дарители. — Съюзътъ трѣбва да се спаси!

Фондъ „Bulgara Esperantisto“:

Ел. Бъгажева,	София	100.—
Евгений Наги,	Брацигово	60.—
Дим. Кжнчевъ,	Шуменъ	60.—
Георги Чалжковъ,	с. Върень	10.—
Събрани на Извънр. конгресъ,	София	1012.—
Борисъ Величковъ,	София	20.—
Хр. Милевъ,	с. Ахлатлий	30.—
всичко		1292.—

Каса за пропаганда на Есперанто

Състояние къмъ 1. VIII. 1927 год.:

Събрани 3,685.— лв.

Лихви 50.— „

Всичко 3,735.— лв.

Изразходвани: Помощъ на Б. Е. С. за издаване на брой 4 отъ „Bulgara Esperantisto“ 500 лв.; зв отпечатване афиши, разпространени чрезъ Б. Е. С. въ гимназиитъ 110 лв. — всичко 610 лв.

Остава наличность 3,125 лв.

ВЕСТИ — SCIIGOJ

De la Centra Komitato.

— Всички секции на Съюза да побързатъ съ приемането на типовия уставъ и следъ приемането му, да изпратятъ по 3 екземпляра до Ц. К., за да се действува за надлежно утвърждение отъ Министерството на Вътрешнитъ Работи.

— Новиятъ Центр. Комитетъ още не се е конституиралъ, понеже трима отъ избранитъ членове отсъствуватъ отъ столицата.

De la redakcio.

Dum septembro aperos la 1-a numero de la IX jarkolekto de „Bulgara Esperantisto“. — Rapidu reaboni kaj kolektu novajn abonantojn!

De la Koopera Societo.

— Всички, които сж записали дѣлове и не сж внесли стойността имъ, да изпратятъ сумитъ до Ат. Д. Атанасовъ, Оборище 68, София. Освенъ стойността на записанитъ дѣлове, всѣки кооператоръ плаща и по 20 лв. встъпителенъ вносъ.

— Презъ м. септември ще се свика извънредно общо събрание на членоветъ, за да се опредѣли бждащата дейность на кооперацията и да се избере ржководно тѣло.

Diversaj.

La verko de Ada „El la Intima Libro da la Verdurbaj Esperantistoj“ jam aperis. Prezo 15 lv., kun poŝtelspezoj 16 lv. Liverebla de la aŭtoro.

Ц Е А.

Територията на Ц Е А въ България вече е установена. Изпратено е окръжно отъ центъра (Женева) до всички български делегати. Ĉefdelegito е Ат. Д. Атанасовъ.

NIAJ MORTINTOJ

La 18. de julio en Lom mortis nia samideano

DIMITR IV. MIŜEV

20 jara, naskita en vil. Galiĉe, unu el la plej agemaj membroj de la esp. societo en Orehovo.

Niaj fervoraj samideanoj

JORDAN HUBENOV

kaj

IVAN HUBENOV

(fratoj)

el Papazli mortis en mallonga periodo unu post la alia; restis sola en funebro ilia tria frato Atanas Hubenov, same fervora kaj sindona esperantisto.

A N O N C E T O

Se vi volas kompreni la Biblion kaj interesigas pri baldaŭaj okazantaĵoj, katastrofoj, sendu poŝtkarton por senpaga libreto „Deklaracio pri la Vero“ al: G. R. MARTIN, 43 Calmont Road, Bromley, Kent Anglujo.

Packonferenco en Praha: Paco per Lernejo, Ĉefkunveno de la Tutmonda Esperanto-Instruistaro [(TAGE) en Praha, Instruista Internacio: Fondiga kongreso en London. Pri tiuj temoj vi trovos raportojn en la numero 7, 1927 de la

Internacia Pedagogia Revuo.

Prezo: 0,50 gmk aŭ 2 respondkuponoj.

Skribu al M. Goldberg, Leipzig S 3, Frohburger Str. 68

DEZIRAS KORESPONDI

Kun fraŭlinoj el tuta Bulgarujo S-ro

JORDAN P. ILIEV, GORNA ŜUMAJA.

per I. kaj PI.

Печатница Борисъ А. Кожухаровъ — София